

Veaceslav GUȚAN,

lector superior al Catedrei „Investigații operative”

a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI, magistrul în drept

ANALIZA CRIMINOLOGICĂ A FENOMENULUI CRIMINALITĂȚII DIN DOMENIUL FINANCIAR-BANCAR

Summary

Financial - banking crime directly affects free access to investment laws affecting the labor market, marketing, consumption, production itself, creating an unfair competitive environment. Banking and financial crime has become an international phenomenon that requires a serious approach at national level. Evolution of economic crime phenomenon - is financial correlated with overall economic growth all - social failure is a reflection of their indirect.

Criminological research and analysis conducted at national level shows that in Moldova, after a long period of time the transaction to the market economy and the prospect of EU economic, symbiosis with the political environment, creates conditions favorable economic - financial crime in general and especially financial - banking crime. Also, we find criminals professionalization in the financial - banking that has intellectual resources, logistics and economic - it's criminal financial goals.

From the point of view of the author, specialized structures operating within law enforcement that is CCCEC and SIS, the Prosecutor and MIA should have compartments criminological analysis and financial - banking - operative activities to direct special investigations and criminal investigation in investigating financial - banking crimes.

Rezumat

Criminalitatea financiar-bancară afectează în mod direct liberul acces la investiții, afectează piața muncii legale, desfacerea, consumul, producția propriu-zisă, generând un climat concurențial neloial.

Mai mult de atât, criminalitatea financiar-bancară a devenit un fenomen internațional, necesitând o abordare serioasă atât la acest nivel, cât și la cel național.

Evoluția fenomenului criminalității economico-financiare se află în strânsă corelație cu dinamica întregului ansamblu economico-social, constituind o reflectare indirectă a disfuncționalității acestora.

Cercetările și analizele criminologice efectuate la nivel național relevă faptul că în Republica Moldova, după o lungă perioadă de timp de tranzație la economia de piață și cu perspectiva aderării la Uniunea Europeană, simbioza mediului economic cu cel politic generează condițiile favorabile infrafracționalității economico-financiare în general și în special criminalității financiar-bancare. De asemenea, putem constata profesionalizarea infractorilor în domeniul financiar-bancar care dispun de resurse intelectuale, logistice și economico-financiare pentru atingerea scopurilor lor infrafracționale.

Din punctul de vedere al autorului, structurile de specialitate care funcționează în cadrul organelor de drept și anume CCCEC și SIS, procuratura și MAI, trebuie să aibă compartimente de analiză criminologică și financiar-bancar-operativă care să direcționeze activitățile specifice de investigații și cercetare penală în domeniul investigării infracțiunilor financiar-bancare.

Știința care studiază criminalitatea ca fenomen social, geoistoric a condiționat cauzalitatea criminalității, constelația surselor socioumane ale crimei și criminalității, identifică componentele și conținutul cauzelor și condițiilor socioumane ale fiecărei infracțiuni în parte precum și a diverselor categorii și grupe de infractori se numește „criminologie”. [1]

Studierea criminologiei e una din cele mai importante componente ale pregătirii profesionale nu doar a juriștilor, ci și a profesorilor, psihologilor, economiștilor, sociologilor și altor specialiști. Fără cunoștințe criminologice nu pot activa funcționarii organelor de drept, în special ai organelor afacerilor interne, procuraturii, ai Serviciului Informație și Securitate. Or, aceștia se află pe prima linie în lupta cu criminalitatea cu infractorii, totodată fiind acei care colectează, analizează, generalizează informația despre nivelul, structura, dinamica, determinantele și tendințele de dezvoltare al acestui fenomen antisocial. Neoperând cu cunoștințele criminologie moderne, nu pot fi elaborate și realizate măsurile adecvate de combatere a criminalității, utilizată creativ experiența pozitivă a țărilor străine, actele juridice interne și internaționale privind lupta cu criminalitatea (criminalitatea economico-financiară, ținând cont de caracterul ei transnațional și internațional). Schimbările radicale de nivel social economic a modificat considerabil caracteristica criminologică a criminalității, în special determinantele ei și factorii criminogeni care formează personalitatea infractorului. [2, p. 3-4]

Este important de menționat și faptul că în ultimele decenii, preocupările criminologilor pentru investigarea deviației criminale din unghiul defectelor de personalitate a sporit foarte mult. Tendința este firească, deoarece infracțiunea reprezintă produsul unor manifestări de conștiință ale omului determinate de unii factori negativi, care influențează și asupra altor persoane.

Din aceste motive, criminologia manifestă un viu interes pentru studierea diferitor factori care pot contribui la formarea personalității infractorului cum ar fi particularitățile biologice, psihologice, social-demografice, juridico-penale etc. și comportamentul deviat, precum și pentru exploatarea unor infracțiuni individuale concrete, inclusiv a celor de ordin financiar-bancar.

Una din teoriile economice general acceptate este aceea conform căreia baza economică determină suprastructura socială, politică, culturală și instituțională. În consecință, este de așteptat că situația economică a unui stat ori a unei zone mai restrânse să determine anumite comportamente umane, inclusiv comportamentul infracțional. Fără a se nega un raport de cauzalitate între starea economică și criminalitate, studiile efectuate au evidențiat că fenomenul infracțional este atât de complex încât el poate fi generat în aceeași măsură, dar cu timpuri diferite atât de prosperitate, cât și de sărăcie. [3, p. 182]

Deci orice relații economice, contadictorialitatea lor, determină apariția și dezvoltarea fenomenului criminalității. Dacă relațiile economice de piață permit îmbogățirea cetățenilor, faptul dat nu era specific sistemului administrativ de comandă. În afară de aceasta, un șir de fapte care se consideră infracțiuni, cum ar fi cele din domeniul antreprenoriatului, financiar-bancar și altele, sunt considerate legale și chiar prestigioase în sistemul relațiilor economiei de piață. În același timp, cele mai serioase infracțiuni se comit de reprezentanții păturilor sociale cu o stare

materială și economică considerabilă. Pentru aceștia nu există probleme de ordin material sau financiar. Nu întâmplător criminologii sunt preocupați de cercetarea criminalității „gulerelor albe”, adică a persoanelor care se află în fruntea societății. Acestea dispun de cele mai multe posibilități pentru diverse manipulări cu resursele financiare și cu alte bunuri, administrează și dirijează aceste valori și sporesc considerabil capitalul lor financiar obținut din diverse operațiuni, tranzacții financiar-bancare ilegale frauduloase și altele. În anumite condiții, criminalitatea economică se transformă în violență cu caracter de profit sau pur și simplu violență, iar caracterul violent al criminalității este cu mult mai periculos decât cel de profit. [4, pag. 184]

Scăderea nivelului de trai al păturilor sociale defavorizate accentuează nivelul salariilor și rata șomajului. În lipsa unei protecții sociale corespunzătoare, persoanele afectate pot fi considerate la limita riscului comiterii faptelor antisociale.

Prin comparație, țările din Europa Centrală și din Est care parcurg actualmente tranziția spre economia de piață se află într-o stare de severă recesiune economică, având drept principalele caracteristici reducerea capacității de producție și a productivității, pierderea piețelor externe de desfacere a mărfurilor, blocaj financiar, șomaj și inflație galopantă. Creșterea explozivă a criminalității în aceste țări (inclusiv în Republica Moldova) poate fi explicată în mare măsură prin impactul acestor factori criminogeni [5, p. 29-39]

Din perspectiva socială încrederea și siguranța operatorilor economiei naționale și internaționale se bazează numai pe convingerea că există un complex de reguli ale jocului, garantate și controlate de instituțiile publice, care astfel direcționează în sensul dorit atitudinile și comportamentele și în același timp rezolvă conflictele de interese și sancționează comportamentele necinstite. Dezvoltarea normală a unei economii moderne este însă permanent amenințată de cantitatea și calitatea actelor și faptelor ilicite și criminale care sunt comise, iar instituțiile publice sunt acelea care au răspunderea să asigure ordinea competițională pe piața bunurilor și serviciilor, să asigure transparența capitalurilor și a muncii, să asigure eficiența și eficacitatea justiției pentru apărarea drepturilor și rezolvarea conflictelor. În prezent, evoluția societăților contemporane evidențiază faptul că deși s-au intensificat măsurile și intervențiile instituțiilor publice specializate de control împotriva faptelor de criminalitate se constată o recrudescență și o multiplicare a faptelor ilicite comise în domeniul economico-financiar, bancar inclusiv prin șantaj, corupție și chiar cu violență și agresivitate. Majoritatea specialiștilor și cercetătorilor în criminologie apreciază că sursele recrudescenței și multiplicării actelor de înaltă criminalitate rezidă în perpetuarea unor structuri politice, economice și normative deficitare, în menținerea și accentuarea discrepanțelor sociale și economice dintre indivizi, grupuri, comunități și intensificarea conflictelor și tensiunilor sociale și etnice.

Este un fapt cunoscut și în același timp recunoscut de toți oamenii de știință din cercetarea criminologică, că germenii criminalității economice financiare au apărut odată cu primele forme de viață economică și s-au dezvoltat în paralel cu toate modificările vieții economico-sociale, culturale și politice. Ca și concept, criminalitatea economico-financiară a apărut pentru prima dată în literatura cri-

minologică în anul 1872, când Edwin Hill a utilizat sintagma „criminalitatea gulerelor albe”, sintagma care a fost însă consacrată ulterior de către Edwin Sutherland în celebra sa lucrare *White – Collar Criminality* apărută în anul 1939. În dezvoltarea concepției sale cu privire la criminalitatea gulerelor albe, Edwin Sutherland a avut în vedere trei planuri: infracțiunea, infractorul și atitudinea societății. [6, p. 24-67]

Infracțiunea care face parte din criminalitatea economico-financiară (gulerelor albe) reprezintă un act al unei persoane care are un statut socio-economic ridicat, responsabil și respectat, act care încalcă o regulă legală sau de altă natură referitoare la activități profesionale. Acest act constă în exploatarea încrederii sau a credibilității altora, fiind realizat de o manieră ingenioasă care să excludă ulterior descoperirea.

Infractorii care săvârșesc infracțiuni în domeniul economic-bancar sunt de regulă cetățeni care prin statutul lor sunt deasupra oricăror suspiciuni. Ei comit acte criminale în legătură cu afacerile, cultura și mediul lor profesional, sunt conștienți de caracterul legal ori ilegal al afacerilor, lipsa controlului intern și extern, precum și mediul judiciar, constituie mediul prielnic în care aceștia desfășoară activități infracționale.

Infractorul specializat în fraudă financiar-bancară este o noțiune specie a noțiunii generice de infractor, diferența specifică fiind constituită din mediul în care acționează, respectiv sfera economică și financiară, fiscală sau bancară prin care prejudiciază atât bugetul consolidat al altor state, cât și bugetul european. Scopul urmărit de el este obținerea ilegală de bunuri, [7] venituri ilicite urmate de schimbarea și transferul acestora în vederea ascunderii (tăinuiri originii) adevăratei proveniențe a unor astfel de venituri.[8]

În majoritatea cazurilor, infractorul financiar are studii superioare și ocupă funcții de conducere în cadrul unei organizații (ex: manager, director, patron, administrator, șefi de secții de creditare, contabili etc.), funcția deținută îi dă posibilitatea să își pună în practică cunoștințele, încălcând prevederile legale, urmărind obținerea unor profituri ilicite. Dorința de a acumula bunuri îl determină pe infractorul financiar să pună la punct scheme prin care să sustragă sume considerabile de bani, pe care le investește ulterior în bunuri mobiliare (ex: locuințe, terenuri), în achiziționarea unor obiecte de valoare (cum ar fi autoturisme de lux) sau chiar în coruperea unor funcționari sau oameni politici cu influență.

Fraudatorul financiar-bancar studiază fisurile existente în sistem și în unitatea în care lucrează. Stabilește cu amănunțime modalitățile de lucru și operează cu calm, consecvent și afișează un tonus excepțional. Personalitatea fraudatorului financiar are în opinia psihologilor o latură pozitivă și una negativă.

În primul rând, fraudatorul nu este o persoană lentă. El este dinamic, sărguincios, cu o excelență rezistentă fizică și psihică; el stă la serviciu zilnic până noaptea târziu, el este cel care pleacă ultimul de la serviciu, el nu pleacă în concediu de odihnă, nu are nici un fel de probleme cu sănătatea.

În al doilea rând, fraudatorul are carismă, este fermecător și se descurcă de minune în relațiile cu clienții. Are întotdeauna la îndemână soluții și răspunsuri care atrag clienții care impresionează pe șefi. Pentru el nu există „nu se poate”. Are

grijă să utilizeze în argumentația sa termeni și expresii prea puțin cunoscute de interlocutori, împrăjurări care îi măresc aura de mare profesionist.

Fraudatorul este conștient de faptul că lucrează într-o organizație (bancă, fond de investiții, fond de pensii etc.) care gestionează riscul.

Toate operațiunile pe care le face sunt marcate de o doză mai mare sau mai puțin mică de risc. De aceea el nu are remușcări și nici sentimentul de vinovăție când a pierdut într-o anumită operațiune. Pentru el „a pierde” face parte din regula jocului. De aceea conștient de risc, el se manifestă impulsiv, nu se consultă cu nimeni, acționează de unul singur, ignoră deliberat reglementările tehnice și contabile. Latura negativă a personalității fraudatorului este complementată de aroganța acestuia. El se consideră omul cel mai deștept din bancă, crede cu adevărat că nimeni nu-i poate descoperi manoperele frauduloase. Afișează nonșalanță, eleganță în vestimentație, atenție și concentrare față de orice problemă pusă în discuție. Spre a întregi imaginea unui profesionist, știe când și pentru ce să facă mici concesiuni, știe să cedeze, dar numai în chestiuni care nu îi afectează propria competență și afacere.

Statisticile demonstrează că aproximativ 30% din fraudele financiar-bancare au fost comise de autori care au avut antecedente penale sau au fost sancționați pentru tentative de fraude sau înșelăciune. [9]

Pentru a avea o imagine cât mai elocventă asupra criminalității bancare, vom analiza indicatorii statistici din evidențele Direcției Informației și Evidenței Operative a MAI pentru perioada 2008-2011.

„Dobândirea creditului prin înșelăciune” (art. 238 Codul penal al RM)

Conform datelor statistice ale DI și IO a MAI, în anul 2008 au fost înregistrate 279 de cazuri de dobândire a creditului prin înșelăciune, remise procurorului pentru adoptarea deciziei 149 de cauze penale dintre care 147 trimise în instanța de judecată, 2 cauze penale, clasate, identificate în comiterea infracțiunii date 46 de persoane, prejudiciul material cauzat constituie 7,649608 lei, achitat benevol 970,308 lei, și sechestrat bunuri materiale 540,000 lei.

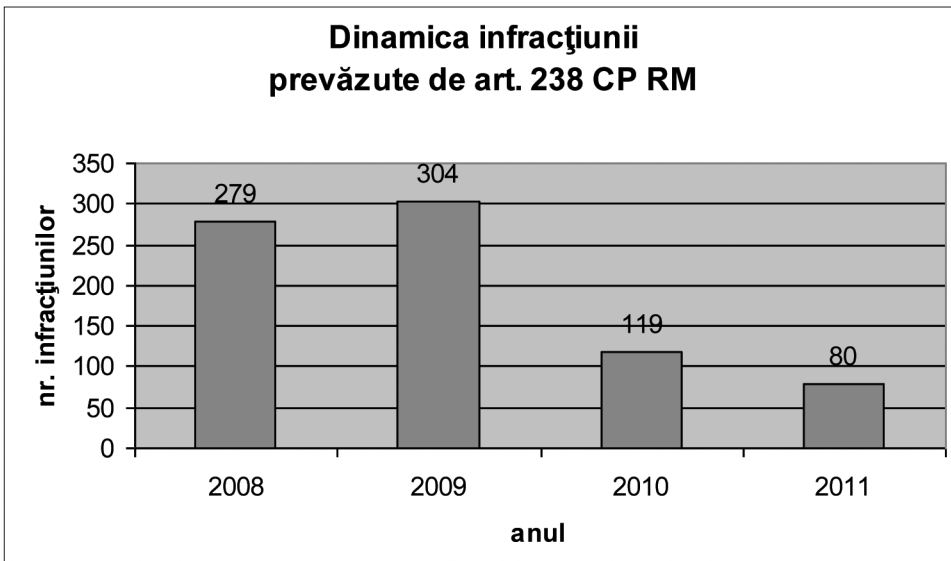
În anul 2009 conform situației criminogene au fost înregistrate 304 cazuri de infracțiuni prevăzute de art. 238 Codul penal al RM, trimise în instanța de judecată 204 cauze penale, dintre care 8 încetate din diferite motive, clasate 20 de cauze penale, 375 de persoane au fost identificate în comiterea acestei infracțiuni, prejudiciul material cauzat constituie 1 miliard 318 milioane lei, achitat benevol 5 milioane 130 mii lei.

În anul 2010 au fost înregistrate 119 infracțiuni, prevăzute de art. 238 Codul penal al RM, 50 de cauze penale trimise instanței de judecată, 2 cauze penale încetate, 4 clasate, 57 de persoane identificate în comiterea acestei infracțiuni, prejudiciul material cauzat constituie 87,0719 mii lei.

Situația criminogenă în anul 2011 s-a înrăutățit comparativ cu anii precedenți, fapt care este determinat de indicii statistici, și anume, depistate 80 de infracțiuni, prevăzute de art. 238 CP RM, trimise în judecată 46 de cauze penale, încetate 1, clasate 8, identificate 62 de persoane implicate în comiterea infracțiunii date, prejudiciul material cauzat constituie 2,4618 mii lei, achitat benevol 178,000

lei și sechestrate bunuri materiale în sumă de 50,000 lei.

Analizând indicatorii statistici despre urmărirea penală în baza art.238 CP RM pe perioada anilor 2008-2011 și rezultatele studierii practicii judiciare și sondajele unor experți, se poate de expus părerea că nivelul depistării infracțiunilor prevăzute de art.238 CP RM a scăzut drastic din motivul a mai multor cauze și condiții care sunt indicate în articolul propriu-zis.

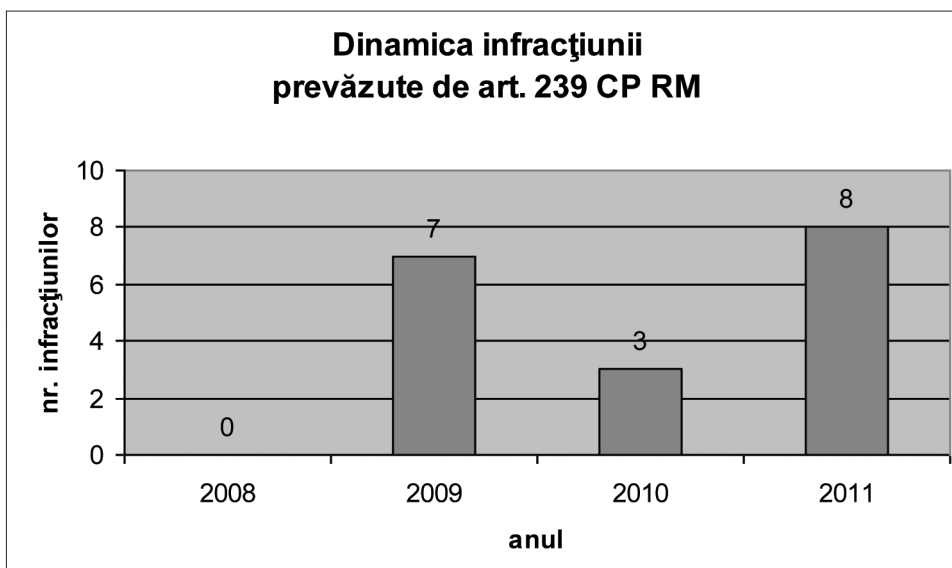

„Încălcarea regulilor de creditare” (art. 239 CP RM)

În anul 2008 de către MAI nu a fost depistată și înregistrată nici o infracțiune prevăzută de art.239 CP RM. În anul 2009 au fost înregistrate 7 infracțiuni trimise în instanța de judecată, 1 cauză penală, 1 persoană identificată în implicarea comiterii acestei infracțiuni, prejudiciul material cauzat constituie 300 mii lei. În anul 2010 au fost înregistrate 3 infracțiuni prevăzute de art.239 CP RM, trimise în judecată 1, identificată 1 persoană.

În anul 2011 s-au înregistrat 8 cazuri de încălcare a regulilor de creditare, remise procurorului, 2 cauze penale dintre care 2 cauze penale clasate, identificată o persoană implicată în comiterea acestei infracțiuni, prejudiciul material cauzat constituie 900 mii lei.

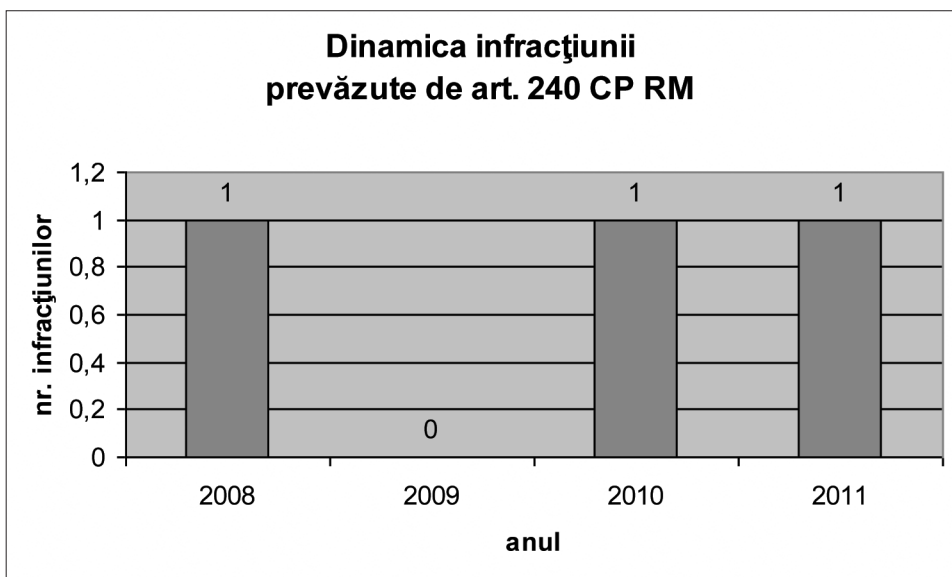
Studierea indicilor analitici și a rezultatelor cercetărilor efectuate și a practicii judiciare ne demonstrează că numărul infracțiunilor înregistrate în baza art. 239 CP RM este mai mic decât cel latent (criminalitatea latentă). Numărul infracțiunilor înregistrate pe perioada 2008-2011 variază de la an la an.

O altă infracțiune care are legătură cu sistemul financiar-bancar este:

„Utilizarea contrar destinației a mijloacelor din împrumuturile interne sau externe garantate de stat” (art.240 CP RM)

În ultimii patru ani, și anume 2008-2011, au fost înregistrate 3 cazuri de comitere a infracțiunilor prevăzute de art.240 CP RM, și anume 2008 – 1; 2009 – 0; 2010 – 1, prejudiciul material cauzat în urma acestei infracțiuni constituie 199,6 mii lei; 2011 – 1, trimise în judecată 2 infracțiuni. Datele statistice prezentate denotă incapacitatea și ineficiența organelor de drept, inclusiv ale MAI în depistarea acestui gen de infracțiune.

„Spălarea banilor” (art.243 CP RM)

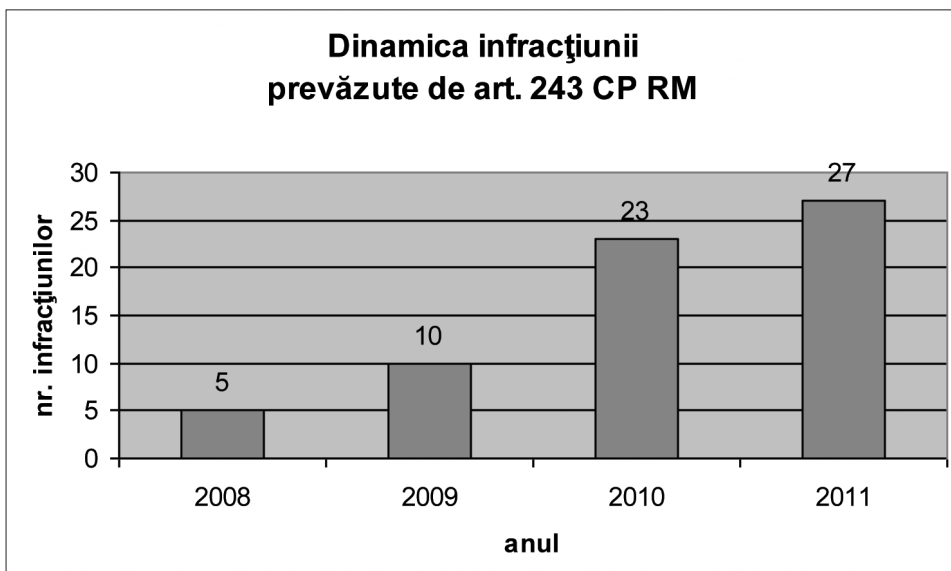
Pe parcursul anului 2008 au fost înregistrate conform datelor statistice ale MAI 5 infracțiuni prevăzute de art.243 a CP RM dintre care 2 procese penale trimise în instanța de judecată, identificate 2 persoane în săvârșirea acestei infracțiuni.

În anul 2009 au fost depistate 10 infracțiuni prevăzute de art.243 a CP RM, remise procurorului pentru luarea deciziei 2 cauze penale, dintre care 1 trimisă în instanța de judecată și 1 clasată, 5 persoane identificate în săvârșirea acestei infracțiuni, prejudiciul material cauzat constituie 110 mii lei.

În anul 2010 situația criminogenă esențial s-a schimbat pozitiv, înregistrând pe perioada indicată 23 de infracțiuni prevăzute de art.243 al CP RM, remise procurorului 7 cauze penale, dintre care 6 trimise în instanța de judecată, 1 clasată, identificate 10 persoane implicate în comiterea infracțiunilor de spălarea banilor, prejudiciul material cauzat constituie 3,666,6 mii lei.

În 2011 au fost înregistrate 27 de infracțiuni prevăzute de art. 243 a CP RM trimise în judecată 7 cazuri penale, identificate 7 persoane implicate în comiterea acestui gen de infracțiune, prejudiciul material cauzat constituie 9,425 mii lei, achitat benevol 4,750 mii lei.

Indicatorii statistici demonstrează activizarea organelor specializate ale MAI în depistarea cazurilor prevăzute de art.243 a CP RM.[10]

Luând în considerare situația statistică a indicatorilor pentru perioada 2008-2011 putem trage următoarele concluzii:

Pe fondul dezvoltării mediului de afaceri și extinderii activităților serviciilor bancare atât ale băncilor comerciale din Republica Moldova, cât și ale celor multinaționale s-a constatat o creștere sensibilă a infracționalității financiar-bancare în perioada 2008-2011, este binevenit faptul de a monitoriza mai eficient sistemul financiar-bancar de structurile competente ale statului, chiar și de cele europene, care acordă sprijin în dezvoltarea economiei naționale, inclusiv cea financiar-bancară, sunt cu perspectiva aderării Republicii Moldova la spațiul european unic.

Sistemul polițienesc, organul de urmărire penală, procuratura, specializate în prevenirea și combaterea criminalității din sistemul bancar, sunt ineficiente, lipsite de dinamism, aspect rezultat din diferențele evidente ale indicatorilor statistici pentru infracțiunile constatate și soluționate.

Ineficiența și lipsa dinamismului în colaborări directe ale instituțiilor financiar-bancare cu unitățile specializate ale MAI a dus la opacizarea activităților bancare, îngreunând activitățile specifice ale ofițerilor de poliție, îndepărtând acțiunile organului de urmărire penală și ale procurorilor de momentele investigativ-operative punctării probatoriului în cauzele penale care privesc fraudele financiar-bancare.

Apariția noului cadru de reglementare a instituțiilor financiar-bancare în problema creditării și adecvarea capitalului, a noilor norme de creditare și cunoaștere a clientelei în consonanță cu directivele europene, precum și măsurile BNM de monitorizare a pieței financiar-bancare pe baza unei analize de risc, luând în considerație condițiile crizei financiare mondiale, au securizat temporar mediul financiar-bancar în fața fenomenului criminalității economico-financiare. Din analiza datelor statistice ale BNM, referitoare la numărul rapoartelor privind operațiunile cu sume în numerar, în lei sau în valută, pentru perioada 2008-2011, se poate observa că acestea au crescut din an în an. De asemenea, operațiunile în numerar și sumele depozitate au crescut pe perioada nominalizată, același trend menținându-se și pentru cuantumul sumelor retrase în numerar.

Considerăm că evoluția operațiunilor cu numerar reflectă predispoziția persoanelor specializate în operațiuni financiar-bancare de spălare a banilor de a plasa sumele de bani provenite din infracțiuni în sistemul financiar-bancar cu scopul ascunderii acestora în multitudinea operațiunilor ce se desfășoară zilnic. Aspectul pozitiv este evidențiat de faptul că entitățile raportoare și autoritățile de supraveghere și control prudentțial au conștientizat importanța sesizării acestor operațiuni cu numerar, care pot prezenta doar vârful aisbergului unor operațiuni de spălare a banilor de mare amploare. Conform pct.54 prevăzut în prevederile din Planul de acțiuni Uniunea Europeană – Republica Moldova (P.A.U.E.R.M.: pct. 51-56) este necesară ratificarea și implementarea deplină a instrumentelor internaționale care au o importanță deosebită în domeniul combaterii crimei organizate, spălării banilor, crimelor economice, financiar-bancare, și anume:

- dezvoltarea cadrului legislativ necesar, inclusiv în ceea ce privește scopul și natura mandatorie a tranzacțiilor suspecte înregistrate;
- consolidarea cooperării între Banca Centrală, instituțiile financiare, alte entități relevante USF și organele de drept (poliție, vamă, procuratură și justiție) în scopul sporirii gradului de conștientizare de către instituțiile financiare și altele a obligațiilor și responsabilităților ce derivă din legea în vigoare;
- schimbul de informații privind sistemul european existent (Unități de Securitate Financiară USF) și sistemul existent în Republica Moldova referitor la spălarea banilor;
- consolidarea bazei de date interinstituționale privind tranzacțiile suspecte;
- intensificarea cooperării și promovarea schimbului de informații între organele de stat și cooperarea între Republica Moldova și organizațiile internațio-

nale precum OECD – FATF și Consiliul Europei și serviciile corespunzătoare ale statelor membre ale UE și organele specializate la nivel european. [11]

Situația criminogenă privind spălarea de bani denotă faptul că structurile specializate în contracararea acestui flagel trebuie să-și concentreze toate eforturile printr-o conlucrare mai eficientă între ei, pentru a identifica persoane, și a întreprinde în complex acțiuni de investigații speciale și de urmărire penală în privința persoanelor implicate în comiterea acestei infracțiuni.

Cercetările efectuate asupra sistemelor financiar-bancare din Republica Moldova și din alte țări, inclusiv din spațiul european evidențiază faptul că modelul unei piețe financiare foarte reglementate, dominate de o autoritate de control puternică și cu competențe extinse este agreat, dar rămân în zona de clarificare și redefinire nu doar relația dintre autoritățile de control și cele profesionale (echilibru între reglementare și autoreglementare), ci și o mai riguroasă delimitare a raporturilor între autoritățile specializate și autoritățile publice tradițional competente pentru investigarea, descoperirea și reprimarea criminalității economico-financiare (poliția, procuratura, justiția).

Efectele crimei organizate asupra economiei unui stat pot fi devastatoare acolo unde acesta pune în circulație sume de bani mai mari decât bugetele unei țări, având un puternic impact politic și efecte negative asupra inflației și în general asupra sistemului economico-financiar.

În prezenta lucrare s-a abordat problema de analiză criminologică a infracționalității financiar-bancare, care încearcă să permită înțelegerea fenomenului criminal, condiție necesară pentru o acțiune eficientă asupra acestuia.

Surse bibliografice:

1. Eugen Sandu, Florin Sandu, Gheorghe Iulian Ioniță, *Criminologia*, Editura SVLVI, București, 2003.
2. Mihai Bârgău, *Criminologia*. Manual pentru facultatea de drept, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, Chișinău, 2005.
3. Gh. Nistoreanu, C. Păun, *Criminologie*, București 1995.
4. *Криминалогия*, под ред. В.Н. Кудрявцева и В.Е. Эминова, op. cit.
5. Iurie Larii, *Criminologia*, Tipografia Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI, 2004.
6. Dr. Tr. Pop, *Curs de criminologie*, Cluj, 1928.
7. Art. 2, lit.(b) din Legea nr. 656 din 12 decembrie 2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor cu modificările și completările ulterioare ale României.
8. art.3 din legea nr. 190 din 26.07.2007 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului cu completări și modificări din 25.11.2010.
9. Dr. Costică Voicu, dr. Georgeta-Ștefania Ungureanu, dr. Andriana-Camelia Voicu, *Investigarea criminalității financiar-bancare*. Manual, Editura Polipress, București 2003.
10. www.mai.md statistica MAI pe anii 2008 / 2011.
11. Prevederile din Planul de Acțiuni Uniunea Europeană-Moldova (PAUEM: p. 51 - 56).